

MEDLEMSENKT

49. årg. Nr. 2
Marts 2026

CAMILLAS DYRECENTER

Bredgade 67, 7600 Struer
97.85.37.67
www.camillasdyrecenter.dk

Nu med
webshop!

Åbningstider

Mandag - Torsdag

09.30 – 17.30

Fredag

09.30 – 18.00

Lørdag

09.30 – 13.00

LDF's BOG- OG RINGSALG CVR: 71711218

Lukkede årsringe - Åbne årsringe

Fra 2,0 til 28,0 mm - Fra 2,0 til 7,5 mm

Åbne alufarvede-ringe uden årstal fra 2,0 til 30 mm

Fra 4,0 – 6,0 mm ligeledes i de 6/7 COM farver – Stålringe – Plastringe - Tænger

Lukkede aluringe u. årstal/m. løbenr./evt. initialer- kan leveres Ringsakse

Spørgsmål om initialer m.v. kontakt Ringsalg

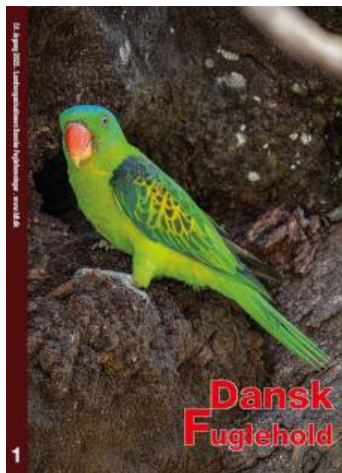
v/ Karina Stenderup-Christensen www.ldf-ringsalget.dk –

E-Mail: ringsalg@ldf-ringsalget.dk–

Nordjyske Bank/ Ringkøbing Landmandsbank: 7444 1295743 – -

Forsendelsesomkostninger er min. 41,50 kr,

Danmarks største udvalg af ringe til dine fugle

Dansk Fuglehold

Udkommer 5 gange om året

Abonnement 490 kr.

Bestil abonnement på LDF's webshop

Link til bestilling:

ldf-ringsalget.dk/vare/dansk-fuglehold-2025

NÆSTE MØDER/ARRANGEMENTER

Lørdag d. 11. april 2026 kl. 9.00

I Ungdomsborgen, Kirkestræde 9, Holstebro
Traditionen tro tager vi på skovtur her i foråret, for at
samle lidt/meget materiale til voliererne.

Tag med og nyd skoven, måske steder hvor man ellers
ikke kommer

Se mere inde i bladet

VEL MØDT

Stof til MEDLEMSNYT sendes til redaktøren

Skal du sælge eller købe fugle så benyt Køb- Salg-Bytte der er gratis. Annoncerne sendes til de øvrige Nordjyske Foreninger.

De kan afleveres til redaktøren, på mødeaftnerne eller på Tlf. 29 47 45 97, med post eller på E-Mail: krisauand@gmail.com

o0o

Se meget mere om Nordvestjydsk Fugleforening på vores
Hjemmeside som kan ses på adr.:

[http://www. Nordvestjysk-Fugleforening.dk](http://www.Nordvestjysk-Fugleforening.dk)

oOo

Bladet indeholder:

s. 3: Næste møde	s. 17: Ynglesæsonen nærmer sig
s. 4: Årskalender	s. 21: Madagascarvæver
s. 5: Referat fra januar mødet	s. 23: Barabands parakit
s. 6: Regionsmødet	s. 29: Gulnakked amazone
s. 6: Referat fra Generalforsamling	s. 31: Danmarks duer
s. 9: Skovtur	s. 35: Hulduer i Borbjerg
s. 9: Majmødet	s. 36: Rosendue genudsat
s.10: Fynsturen	s. 37: Munkeparakit udryddes
s.10: Opdræt af rød kardinal	s. 38: Medlemsservice
s.14: Kappapegøje	s. 38: Bestyrelsen

2026 AKTIVITETSKALENDER 2026

Hvis intet andet er anført afholdes vore møder i
Ungdomsborgen, Kirkestræde 9, Holstebro

Mandag d. 5. januar 2026: John Frikke om opstart af fuglehold
og et måske foreløbigt stop efter 53 år.

Lørdag d. 10. januar 2026: Møde i Region Nord

Mandag d. 2. februar 2026: Generalforsamling

Mandag d. 2. marts 2026: Møller Hansen – ud fra de fugle
vi udstiller

Lørdag d. 11. april 2026:

Skovtur Se nærmere inde i bladet.

Mandag d. 4. maj 2026:

Medlemsmøde i Fousing- se nærmere inde i bladet

Lørdag d. 27. juni 2026: ?? Udflugt til Fyn??

Mandag d. 3. august: Opstarts møde

Mandag d. 7. eller 14. september: Tilmelding udstillingen

Onsdag d. 7. oktober: Læsse container

Fredag d. 9. oktober: Opstilling af udstillingen

Weekenden d. 10-11. oktober: Udstilling

Mandag d. 12. oktober: Tømme container

Mandag d. 2. november: Medlemsmøde

Mandag d. 7. december: Julebanko m.v.

Referat fra januarmødet 5. januar 2026

18 medlemmer var mødt frem for denne aften

Søren bød velkommen og ønskede godt nytår, og derefter bad han forsamlingen om at mindedes vores medlem Kaj Nielsens bortgang.

Aftenens foredrag havde temaet ”*mit liv med volierefugle- især parakitter og papegøjer*” af John Frikke.

I 58 år har fuglene udgjort en stor del af hans liv. Det begyndte for 11 årige John og hans broder, som for så mange andre, med at betragte

nogle smukke fugle i en voliere i nabolaget. De blev inviteret indenfor og naboen tilbød, at de kunne købe alle fuglene i volieren, 25 stk zebrafinker. De tog mod tilbuddet og brugte en del af deres sparepenge herpå. De fik lov at få et lille hjørne i garagen og med en mindre tilhørende udendørs voliere. En stor dag, men glæden blegnede, da de erfarede, at det var 23 hanner og 2 hunner. (ubegribeligt hvad sådan en sælger har tænkt på- håber han fik dårlig samvittighed- *Niels.*) De kom i kontakt med andre fugleholdere, og en dag kom Egon Westergaard med et par rosenhovedet dværgpapegøjer, så måtte zebrafinkerne vige pladsen. Derfra er det kun gået én vej, for til sidst at bestå af et stort voliereanlæg med 18 voliere suppleret med mindre indendørs bure og 31 fodersteder.

Herefter fulgte en gennemgang med mange flotte billeder af de utallige arter, der har været i hans fuglehold, hovedsagelig de australske arter, parakitter, kakaduer, rosellaer, græsparakitter, m.fl.

Frikke kom også ind på hvor stort forbuddet i 2005 for indførsel af vildtfangede fugle kom til at påvirke vores fuglehold, så opdræt er blevet helt afgørende for at bibeholde arterne i vores fuglehold.

I 1990'erne blev det muligt at købsteste fuglene, det har også haft en afgørende betydning.

Vi takker John Frikke for at dele sine mange oplevelser med fuglene med os, en meget interessant aften.

Niels

Referat fra Regionsmødet d. 10. jan. er rundsendt pr. mail

Referat fra Generalforsamlingen Den 2. februar 2026 afholdt i Ungdomsborgen, Kirkestræde 9, Holstebro.

Knud Erik Krøjgaard blev valgt som dirigent, der kunne konstatere at generalforsamlingen var varslet i rette tid.

Til stemmeudvalg blev valgt Henning Nielsen og Jens Andersen.

Herefter fulgte formandens beretning om aktiviteter afholdt i foreningen i det forgangne år. Aktiviteterne spredte sig over foredrag om spurvepapegøjer, dværgpapegøjer, duer og vagtler og drosler. Endvidere et spændende foredrag om Claus Niensens tur til Vestaustralien. Altid interessant at høre om oplevelser, søgningen efter de eksotiske fugle i deres naturlige omgivelser, ledsaget af flotte præsentationer.

Foreningen deltog også i et arrangement i anlægget i Holstebro, hvor frivillige foreninger kunne vise deres hobbyer og interesser frem. Til lejligheden blev indkøbt pølser og vand der kunne købes. Succesen var stor, idet der blev udsolgt inden arrangementet sluttede.

Årets tur gik til Sønderjylland hvor 3 fugleholdere viste der flotte fuglehold frem. Det er altid inspirerende hvordan andre fugleholdere har organiseret og opbygget deres fuglehold til inspiration for flere af os. Tak for det.

Årets udstilling blev igen i år afholdt hos Bojsen biler i Holstebro, takket være en indsats fra mange af foreningens medlemmer, såvel i forbindelse med forarbejdet, opstilling af udstillingsmateriel som viljen til at fremvise fuglene på udstillingen. Ingen opbakning til dette – ingen udstilling.

Besøgstallet er jævnt det samme hvert år med omkring 180-200 besøgende.

Året blev afrundet med den traditionsrige juleafslutning med spisning, præmieuddeling, bankospil samt amerikansk lotteri. Til arrangementet var der 34 deltagere.

Beretningen blev godkendt.

Kasserens beretning omfattede en gennemgang af årets indtægts- og udgiftsposter. Samlet set var der et fornuftigt overskud og den samlede formue er solid. Regnskabet blev godkendt.

Bestyrelsesmedlemmers udgifter for deltagelse i repræsentantskabsmøde dækkes fortsat.

Søren Galmstrup var på valg som formand og blev genvalgt.

Kristian Saugbjerg Andersen og Søren Nielsen var på valg som bestyrelsesmedlemmer. Begge blev genvalgt.

Knud Erik var på valg som 1. suppleant til bestyrelsen og blev genvalgt.

Jens Andersen var på valg som revisor for 2 år og blev genvalgt. Per Kirkeby blev genvalgt som revisorsuppleant.

Opdrætsudvalget består fortsat fremover af:

Lemvigområdet: Per Kirkeby og Jens Andersen

Struer-Thyholm området: Kaj Borgholm og Søren Nielsen

Holstebro området m.v.: Henry Kreilgaard og Kristian S. Andersen

Til udstillingsudvalget var Jon Pedersen og Lasse Noer Mathiesen på valg. Jon Pedersen blev genvalgt. Lasse Noer Mathiesen ønskede ikke genvalg. Henning Nielsen indtrådte i udstillingsudvalget. Der er 1 vakant post i udstillingsudvalget.

Under eventuelt berettede Søren Galmstrup om planerne for 2026 herunder besøg hos medlemmer samt årets udflugt der tegner til at blive en tur til Nordfyn.

Søren Nielsen
Referent

Knud Erik Krøjgaard
Dirigent

Kassereren blev 60 år den 14/2

Klaus Johansen har også været medlem af foreningen siden 2006, og blev medlem af udstillingsudvalget i 2008. Her sad han så frem til 2011, hvor vi fik brug for en ny kasserer, og den post har han så haft siden. Der var vist lidt nerver på i starten, men inden længe havde han styr på det. Nu har Klaus jo et roligt og lunt gemyt, sådan i det daglige, men når han mener det er nødvendigt så er vi ikke i tvivl om hvad han mener, og så er han god til at se, hvor er det vi er lige nu, og hvad gør vi for at komme videre. Bl.a. derfor håber jeg at vi kan trække på Klaus i en hel del år femover, og nu er 50 år jo ingen alder, og jeg har hørt fra andre foreninger at medlemmer som er under 55, udgør juniorafdelingen.

Hjemme på H.C. Lumbyes Vej har Klaus gennem årene opbygget en fin bestand af både græsparakitter og de lidt større australiere, ligesom han har en del småfugle, bl.a. nogle rigtig gode zebrafinker, hvilket de sidste år udløste fine placeringer, både på LAPs kåringssskue og ikke mindst på vores egne udstillinger, hvor det er blevet til rigtig mange fine placeringer, sidste år var det lige før at han ryddede hele præmiehylden i zebrafinkeklassen, og vinderfuglen blev også kåret til skuets bedste nummer.

Vi ønsker Klaus tillykke med dagen og er sikre på at han blev fejret på passende vis af Marianne, ungerne samt familie og venner.

**Tillykke med fødselsagen
Kristian Saugbjerg Andersen**

Skovtur med indsamling

Lørdag d. 11. april er alle velkommen til en køretur i Klosterheden. På turen er det muligt at indsamle materialer til voliererne, så som fyrregrene, kviste, mos, frønnet træ og andet, som du kan bruge til fuglene Om nødvendigt spænder I traileren efter bilen.

Alle er velkommen også selv om det blot er for at nyde en tur i skoven på veje, hvor det ellers ikke er tilladt at køre.

Medbring selv kaffe og brød, så finder vi et sted at fortære det.

Vi mødes i Klosterheden

lørdag d.11. april kl. 9

Maskincentralen, Hovedvejen 10, 7660 Lemvig

Bestyrelsen

Møde i Fousing den 4. maj kl 19.00

Denne aften har vi, som i de foregående år, valgt at lægge majmødet hos et medlem. I år er det hos Camilla og Johan Gregersen, som bor på adressen: Klosterhedevej 43. Fousing. 7600 Struer.

Camilla og Johan har været medlemmer i flere år, men vi mærker ikke så meget til dem i det daglige. Vi er ikke i tvivl om at Camilla har nok at se til, med sit Dyrecenter i Struer. Så det er vist nok Johan, der står mest for fugleholdet, som består af lidt forskellige arter, også nogle som vi ikke normalt ser. Vi skal ligeledes hygge os sammen over kaffebordene.

Årets stikling uddeles også denne aften.

Årets stikling er en et-årig klatreplante som er stiklingeformeret. Det betyder at planten ikke kan blive anden-års plante, men der er lidt udfordring alligevel.

Planten kan opnå en højde op til 150cm og klatrer op ad næsten alt den får mulighed for.

Derfor skal du som planteopdrætter overveje hvor planten skal gro, huske at give den noget at gro op af og sidst overveje hvordan den transporteres til udstillingen.

Nærmere info medgives til maj-mødet.

Dorthe

Planen er en tur til Nordfyn d. 27. juni

Jeg har et par løse aftaler fra efteråret, som lige skal bekræftes, og så skal der findes yderlige et par som vil vise fugleholdet frem.

Det er forhåbentlig helt på plads, inden skovturen d. 11. april.

Mvh Skæg

Opdræt af rød kardinal

Jeg kom i kontakt med en fugleholder i Frederiks, som var interesseret i at ændre sit fuglehold grundet sit arbejde. Han arbejdede i Århus og havde sommerhus på nordsiden af Djursland, hvor sommeren blev tilbragt. Hans daværende fuglehold bestod hovedsagelig af frugt og insektædende fugle, der skulle fodres hver dag. Hans ønske for sit fremtidige fuglehold var mere nordiske frøædere, som måske kun skulle fodres få gange om ugen.

Der var flere af fuglene, som jeg godt ville købe bl.a. røddøret bylbyl, grøn kardinal, brunrygget sortvæver og så de røde kardinaler. Hunnen havde godt nok klumpfod, men jeg havde aldrig haft denne art før, så hvorfor ikke.

Fuglene blev købt om efteråret og blev placeret i forskellige af mine volierer, hvor de gik vinteren over. Om foråret fik jeg besøg af en kendt fugleholder, der

havde været ved Arnfred med et par sangtimalier, som Arnfred dog ikke var interesseret i. Mine røddørede bybyler gik sammen med et par sorttangarer, og da jeg kendte de røddøredes noget aggressive adfærd under opdræt fra tidligere opdræt, så byttede vi lige over, og sangtima-

lierne kom ind i min største voliere, hvor der gik et par olivenduer, et par sorthovedede drosler og 5 risfugle. Her kom de røde kardinaler også til at gå.

De gjorde ingen væsen af sig, og jeg bemærkede dem ikke meget. Da der kom blade på træerne, så jeg dem kun en gang imellem. Fodringen fo-regår i det ene hjørne med faste vægge på de to sider, og den ene væg går i hele volierens vestside. Langs denne væg er der sat noget fårehegn op, og heri er der stukket nogle gren, så der bliver ligesom et fletværk.

Foråret kom, og da jeg aldrig har været ret nysgerrig efter at rode efter reder og unger, så var det en overraskelse en dag, da jeg kom og skulle

fodre, at se kardinalhunden kravle ud af fletværket, ligesom hun ville skjule sig. Nysgerrigheden tog overhånd, og jeg kunne ikke se noget videre rede i fletværket ud over noget, der lignede noget fra en gammel rede. Der kom så en finger op til det, og pludselig stak der et lille hoved med åben mund op fra det, der så altså var kardinalens rede.

Nogen tid efter (måske en halv snes dage) sad der pludselig 2 små grå fugle helt oppe under loftet tæt ved foderpladsen. De blev fotograferet, og det var så det, men jeg prøvede at holde øje med dem, når jeg fodrede. En dag var der så de to, som holdt sammen og så en til, der ligesom holdt sig for sig selv. En måneds tid efter var de livlige, men forældrene kunne godt lige sige et pip, og så var de stive, men ikke længe. Jeg ignorerede dem så meget, jeg kunne, og hunnen gik i gang med næste rede, som var tæt ved den første. Der kom dog ikke æg i den, men jeg opdagede, at det tilsyneladende var en snydere, for en dag jeg

gik forbi volieren og tittede ind, kunne jeg se hende ved den gamle rede. Fingeren mærkede 3 æg, og det var så det. Vi var da i august, og trods forhåbninger, så kom der ikke flere unger.

Jeg snakkede med en anden fuglemand om han ville hjælpe med at fange ungerne, så jeg kunne få dem afsat, og det viste sig så, at han ville gerne købe dem.

Tiden gik og hen sidst i november, hvor bladene var faldet af træerne i volieren, skulle slaget stå. Det blev en langvarig affære, hvor de første kardinaler, der blev fanget, var forældrene. Jagten på de tre unger var svær grundet beplantningen, men det lykkedes.

Jeg kunne se, at de så småt havde anstrøg af rødt, men den sorte maske var ikke synlig.

Efter ungerne var fanget, så blev forældrene sluppet ud igen og gemte hurtigt sig. Siden har jeg stort set ikke set dem, og det har været hunnen, der er fremme.

Af de andre indkøbte fugle fik væverne en unge, der dog døde (fløjet imod formentlig grundet en rovfugl) i en alder af 3 måneder. Solfuglene fik 2 unger, men jeg var så dum at ville beskære træerne i juli, og der ødelagde jeg deres rede med de to unger. Siden lavede de ikke noget. De grønne kardinaler døde i løbet af vinteren. Af de andre købte fugle blev der ikke til unger.

Forældrene

Skrevet i december 2025

Jmh

FUGLE-HAVEN

Opdræt af: Zebrafinke, Elegant og Svaleparakit, samt forskellige andre parakitter.

Klaus Johansen,
Holstebro
Tlf. 24 62 59 23

Australske Parakitter

Dværgpapegøjer og forskellige andre Papegøjer

Kaj Borgholm, *Hvidbjerg*,
Tlf. 4076 2698

Gouldsamadiner

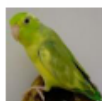
Bent Søgaard
Klinkby/Lemvig
Mobil: 2876 9695

TROPEFUGLE

Afrikanske
Pragtfinker

Niels Pedersen,
Bækmarksbro, Tlf.: 2163 4266

Opdræt af:
Spurve papegøjer
Kanarie fugle

Australske undulater
Henning & Lizzi Nielsen
Holstebro

Tlf.: 20847214

Opdræt af
Pragtfinker
Farvefinker
Og andre småfugle.

Kim Højer, Struer

Tlf. 22475799

Alm. + Timor
Zebrafinker -
Risfugle
Amer. finker/

Austral. Pragtfinker
Dvæg- og Spurvepapegøjer.
Kristian Saugbjerg Andersen,
Borbjerg, Tlf.: - 2947 4597

S. G. FUGLE

Opdræt af:
Alexanderparakitter
Australske parakitter
bl.a. gulrygget rosella,
Bourkes, Nymfer m.v.

Søren Galmstrup
Tlf. 20 87 38 50

Kap Papegøje

Poicephalus robustus (Gmelin, J.F., 1788)

Kristian Saugbjerg Andersen, Borbjerg

En af de afrikanske papegøjer som findes i et mindre antal herhjemme, den adskiller sig lidt fra de andre i slægten af Senegal-papegøjer på det ret kraftige næb.

For år tilbage havde kappapegøjen et par underarter, den ene var **brunnakket papegøje** som blev ophøjet til art, med det systematiske navn *Poicephalus fuscicollis* . Den anden var **swahili papegøje** *Poicephalus fuscicollis suahelicus*, der nu regnes for en underart af brunnakket papegøje.

Man er ikke i tvivl om, at disse fugle har en fælles stammoder, men DNA undersøgelser viser at kappapegøjen er en selvstændig art.

Den har også til tider været kædet tæt sammen med **Congopapegøje** *Poicephalus gulielmi*, men igen har DNA undersøgelser, vist at de er forskellige selvstændige arter

<< Af Alan Manson - Wikidata

I det sydøstlige Afrika (Sydlige KwaZulu-Natal og de østlige Kap-provinser). Her træffes den mest i stedsegrønne skove i bjergene, ofte i område hvor der er en del tåge. Herfra søger den ofte ned til plantager , hvor den tager for sig af de afgrøder der dyrkes her. Det drejer sig om pecannødder, æbler, pærer, blommer, abrikoser og ferskner. Den opsøger også andre mere åbne områder på jagt efter føde, det er især uden for yngletiden april-september.

Nogle bestande kan mere eller mindre betegnes som standfugle,

mens andre vandrer meget i tørre årstider på jagt efter føde. Fugle i bjergskovene i den sydøstlige Kapprovins foretager 3 forskellige typer udflugter til lavere liggende områder: Daglige flyvninger, korte besøg med overnatninger og mere omfattende periodiske vandringer. Disse er i høj grad foranlediget af tilgængeligheden af frugter af podocarpus træer. Dens kald består af nogle korte ret rent klingende og gennemtrængende fløjtelyde.

Farvebeskrivelse

Ifølge Dommerudvalgets nøgle over Senegal-papegøjer: Hoved og nakke grønlig til gulbrun kantet med mørkere brune og lysegrønne farver. Tøjle, hage og nederste del af kinden sortbrun til tider med lyserøde aftegninger. Hos nogle hanner kan der dannes et rødt pandebånd som hos hunnerne er velafgrænset. Rygfjer og vingedækfjer sorte med brede grønne kanter. Gump og undersiden grøn med lyseblålig og støvet gråligt skær. Lår og yderkanten af vingerne orangerøde. Undervingedækfjer sortgrønne. Hale sortbrun, næb hornfarvet, ben blågrå, iris brun.

Kønnsforskel: Ingen sikker kønnsforskel, men det rødlige pandebånd kan være en antydning af kønnet (se ovenfor). Desuden har hannen normalt et næb der er betydelig kraftigere ned hunnen.

Længde: Ca. 33 cm.

Ungfugle: Mangler den orangerøde farve på lår og vinger. Hoved og nakke brunoliven til tider med lyserøde markeringer. Hele mørkegrøn.

Formering

Den yngler i tidsrummet fra august-februar. De har deres rede i et hul i et træ – et hul som formodentlig er lavet af enten spættefugle eller skægfugle. Det kan være et udgået træ, eller et levende træ. Hullet vil oftest befinde sig 6-12 m oppe i stammen. Redekammeret vil ofte være omkring 20 cm i diameter og ca. 60 cm dyb. Den accepterer redekasser, men synes at fortrækker dem som sidder på et dødt træ, et hegn eller lignende.

Den er monogam, og der lægges 2-5 æg (ofte 3-4) i et kuld. Der lægges et æg hver dag. Hunnen udruger ungerne på 28-32 dage, ungerne mades af begge forældre, og forlader reden efter 55-81 dage Det er godt nok en ret stor forskel –KSA).

Disse tal er fra voliereopdræt, da man mangler en del oplysninger fra naturen, herfra ved man også at de er mellem 4-6 år gamle, før de yngler første gang. En enkelt undersøgelse i naturen, viste dog at kraftig regn og koldt vejr, bevirkede at forældrene ikke var mede ungerne lidt ekstra, så de døde.

Status i naturen

Den betragtes som sårbar, og er generel sjælden, men i enkelte områder er den almindelig. Set hen over årene er den gået tilbage i antal, det skyldes stort set tab af levesteder, idet der er ryddet masser af skov, og de store træer, hvor de fugle som ruger i huller, havde deres reder, ikke længere har mulighed for at yngle. Der er også gennem mange år, også blevet indfanget fugle, og reder er tømt for unger, som endte som volierefugle, eller tamfugle mange steder, mest uden for Afrika. Den blev desuden også dræbt i hundrevis af kappapegøjer i 1970'erne, af lokale som mente at den forgreb sig på pekannødder lige inden høst.

Foto fra Wikimedia

Bestanden består i dag af ca. 3500-4000 individer (BirdLife siger 1500-5000 – de har altid store margner), som lever i ca. 10 bestande, der igen kan opdeles i 4 adskilte populationer. Der er centreret omkring Amathole-bjergene **samt** Transkei-højlandet og i kystskoven (**begge i den Østlige Kapprovins**), det sydlige KwaZulu-Natal ved foden af Drakensberg-bjergene og i Magoebaskloof-området i Limpopo-provinsen.

Undersøgelser i perioden 1998-2012 viste en lille stigning i Sydafrika, selvom dette i vid udstrækning kan forklares med en stigning i **beskyttelse** af egnede **leveområder** og en stabilisering af bestanden siden 2005. Der er udviklet en bevaringsplan for arten.

Ynglesæsonen nærmer sig

- og dermed også et gammelkendt fænomen: **læggenød**.

Der har været flere forklaringer fremme om dette fænomen og lige myter. Lad os kikke på myterne først:

Læggenød skyldes calciummangel

Calcium er nødvendigt for muskelfunktion inklusive æggelederens muskler, der skubber ægget ned gennem æggelederen, men calciummangel er ikke den eneste årsag til læggenød. Ardannelse i æggelederen (ofte grundet overdreven æglægning eller tidligere tilfælde af læggenød), infektion i æggelederen, for stort eller misdannet æg og problemer, der ikke direkte vedrører ægget og dets vej (f.eks. samtidig sygdom, hypotermi, miljømæssig stress) er alle blevet angivet som årsager til læggenød. Fugle med læggenød kan blive udmattede og mangler derfor den fysiske styrke til at lægge ægget.

Jeg kan behandle min fugl derhjemme

Der er nogle gamle ”kloge råd”, der nok bedst har det med at blive glemt:

hold din fugl over en kogende kedel, så dampen gør, at fuglen slapper af (det er mere sandsynligt, at det i bedste fald forårsager smerte og angst og i værste fald kan brænde fuglen).

Give vegetabilsk olie eller paraffinolie i næbbet for at smøre ægget viser en foruroligende mangel

af viden om hunfuglens anatomi.

Fylde olie ind i kloakken (endetarm og æggelederens udgang) kan hjælpe, men kun hvis ægget er i der og ikke sidder fast længere op.

Massere bugen på fuglen

Det kan være vanskeligt at vurdere, hvor meget man kan trykke under massagen og ofte vil man i stedet for prøve at ”klemme” ægget ud. Ofte går det så i stykker og kan lædere æggelederen.

Prikke hul i ægget i kloakken

Det er næsten et kirurgisk indgreb, og det kan være vanskeligt at foretage på en lille fugl. Hos en større fugl kan man ind imellem se ægget i kloakken, og her kan man så enten prikke hul eller evt. suge ægget ud.

Fra ovarie til æg

De fleste fugle har kun en æggestok og ovidukt, begge placeret på venstre side. (Undtagelserne er bl. a. rovfugle, der har to æggestokke og to æggeleder, og kiwier, der har to æggestokke, men kun en æggeleder.)

Æggestokken sidder langs fuglens ryg mellem nyrerne og lungen. Uden for ynglesæsonen er æggestokken lille og inaktiv, men den stiger hurtigt i størrelse ved ynglesæsonens begyndelse. Hver follikel (grundlaget for ægget) udvikler sig som en lille oocyt, der sidder i æggeblommen. Under ægløsning splitter follikelvæggen og frigiver æggeblommen og dermed ægget. Folliklen krymper derefter til en tyndvægget sæk, som hurtigt trækker sig tilbage og absorberes.

Den frigivne æggeblomme omslutes derefter af den første del af æggelederen (infundibulum). Den passerer gennem infundibulum på 15 minutter, men i løbet af denne periode befrugtes oocytten, og tykt albumin (æggehvide) lægges omkring æggeblommen.

Fra infundibulum passerer det udviklende æg ind i magnum, den første og mest oprullede del af æggelederen. Passage gennem magnum tager tre timer, i hvilket tidsrum ægget får mere albumin såvel som nogle mineraler (natrium, magnesium og calcium). Den næste del af æggelederen (istmus) er kor. På trods af dette går passagen gennem istmus langsomt og tager 75 minutter. I løbet af denne tid tilsættes protein, og skalmembranerne (indre og ydre) tilsættes. Ægget passerer derefter ind i livmoderen (uterus), hvor det forbliver i 20 timer, mens æggeskallen tilsættes og forkalkes. Her tilsættes de farver, som ægget skal have. Endelig passerer ægget gennem skeden ind i cloacaen og lægges.

Processen med at udvikle et æg fra ægløsning til lægning tager 23-27 timer. De fleste papegøjer ovulerer (lægger æg) hver anden dag.

Læggenød kan skyldes en langsommere passage af ægget gennem æggelederen. Hvis ægget stopper i livmoderdelen, vil det have en skal, ellers vil den kun være indkapslet i skalmembraner (et 'blød skallet æg' også kaldet et vindæg).

Det fastsiddende æg kan lukke for blodårer og nerver, og dermed forårsage halvhed, svaghed, lammelse og dårlig organfunktion. Tryknekrose i oviduktvejgen kan føre til brud på ovidukten. Tilstopning af endetarmen og urinlederne kan forårsage metaboliske forstyrrelser.

Ægget kan også skade luftsækkene og forårsage åndedrætsbesvær. Endelig kan overdreven anstrengelse for at forsøge at få ægget frem føre til prolaps af kloakken eller endda æggelederen.

Hvis man ikke gør noget, så kan læggenød hurtigt føre til døden især grundet udmattelse.

Årsager

Fugle, der er mere tilbøjelige til at få læggenød, er:

- Meget unge og meget gamle fugle,
- Fugle holdt på en dårlig diæt (overvejende frø)
- Overvægtige fugl, især de på frøfoder
- Fugle, der lægger for mange æg (fx nymfeparakitter, undulater og fjerkræ i baghaven) eller
- Fugle, der mangler fysisk kondition (kæledyrsfugle kontra volierefugle).

Dette betyder ikke, at andre fugle ikke kan få læggenød - det er bare de fugle, der mest sandsynligt udvikler problemet.

Kendetegn for læggenød

Fugle med læggenød synes ofte sløv og med oppustede fjer. Med omhyggelig observation kan man se, at fuglen spænder hårdt i bugen og 'vugger' med halen. Fugle, som er i virkelige problemer kan virke svage i benene, have vejtrækningsbesvær og helt apatiske. Maven kan virke hævet, hvis ægget er bevæget sig langt nok ned.

Desværre kan nogle fugle dø pludseligt uden at have nogen tydelige kliniske tegn.

Hvad kan/ skal jeg gøre?

Hvis fuglen ikke viser noget tegn eller kun milde til moderate tegn på ubehag og nød, skal du finde det tidspunkt, hvor det sidste æg blev lagt. Æggene lægges normalt med 23-26 timers mellemrum, og fuglen er muligvis ikke klar til at lægge.

Fuglen skal placeres i et opvarmet sygebur med tilstrækkelig fugtighed og gives vand eller som i ældre tid: cognac for at stimulere. Stress og håndtering skal minimeres, og fuglen skal holdes i et mørkt, stille miljø, indtil den lægger sit æg. Madning med meget fordøjelige kosttilskud med meget druesukker kan give en hurtig energikilde på linie med cognac!.

I sidste ende kan det være nødvendigt at konsultere en dyrlæge.

En veterinær diagnose

Diagnosen læggenød er stort set hovedsagelig baseret på fuglens æglægningshistorie og de kliniske tegn. Omhyggelig palpering af underlivet afslører normalt et æg, men blødskaledede æg kan være svære at opdage ligesom æg hos meget store eller fede fugle.

Ofte bliver din dyrlæge nødt til at udføre en ultralyd eller tage røntgenbilleder for at bekræfte, at fuglen har læggenød.

Behandling

Din dyrlæge har naturligvis adgang til stoffer og udstyr, som du ikke har. Behandlingen kan omfatte ilt og væsker, smertelindring og hormonbehandling for at fremkalde æglægning.

Hvis fuglen er ulykkelig eller har åndedrætsbesvær, er det en nødsituation, og din dyrlæge kan dræne ægget med en stor nål og derefter få det til at falde sammen. Æggeskallen kommer normalt ud inden for 48 timer efter denne procedure. Det skal bemærkes, at selvom denne procedure kan være livreddende, så kan det ikke udelukkes, at der er skader på æggeldereren, og at disse evt. skal ordnes af dyrlægen.

I nogle tilfælde kan det være nødvendigt at bedøve fuglen, mens ægget manipuleres gennem kloakken. Nogle fugle kræver endda at der bliver foretaget et ”kejsersnit”.

Prognose

Jo tidligere der gøres noget, jo bedre er prognosen. Enkle gange ender det med en fremragende prognose, mens andre gange, hvor det er sket, at fuglen kollapser, kæmper for at trække vejret og ikke er i stand til at bruge benene ordentligt, er prognosen dårlig og i enkelte tilfælde må fuglen aflives.

Forebyggelse

Selvom vi muligvis ikke kan forhindre alle tilfælde af læggenød, er der ting, vi kan gøre for at gøre det mindre sandsynligt at det optræder.

At fodre med en fedtfattig diæt

At holde fuglene magre og tilskynde dem til at flyve for at holde sig i form er alle nemme at administrere i et almindeligt fuglehold.

Kæledyrsfugle kan i yderste tilfælde drage fordel af brug af hormonimplantater, men kun hvis fuglens kost og miljø ændres (kortere daglængde, fedtfattige diæter, undgåelse af interaktioner mellem ejeren og fuglen, der stimulerer seksuel adfærd, osv.)

Komplikationer

1. Kloakfremfald er ikke ualmindeligt hos fugle, der anstrenger sig hårdt for at prøve at lægge æg. Nogle gange er det bare kloakken, der stikker ud, og i disse tilfælde kan det behandles med rimelighed let. Lejlighedsvis falder æggelederen dog og ud. Disse tilfælde har en dårlig prognose. Fuglen bløder ofte indeni. Hvis fuglen overlever, er det usandsynligt, at den nogensinde kommer til at lægge æg igen uden større komplikationer.

2. Ektopiske æg opstår, når en fugl med læggenød presser så hårdt, at æggelederen brister, så det fuldt afskallede æg ligger løst i kroppen. Disse tilfælde ser ud som læggenød, men fuglen lægger ikke ægget selv under behandling. Det vil kræve operation for at fjerne ægget og reparere såret i æggelederen. Prognosen er god, og nogle af disse fugle kan igen lægge æg uden besvær, forudsat at de får flere måneder uden æglægning for at komme sig.

2. Tilbageholdte æg bliver i æggelederen, hvad enten de er hele eller kollapsede. Ægget har været der så længe, at fuglen er stoppet med at anstrenge sig. På røntgenstråler kan ægget have en for tyk skal, eller det kan være kollapsede. Disse æg hænger ofte fast i æggeledervæggen, og der kræves operation for at løse problemet.

Jmh 2020

Madagascarvæver

Foudia madagascariensis (Linnaeus, 1766)

Kristian Saugbjerg Andersen, Borbjerg

Fotos fra Wikimedia

Foudia slægten består af 7 arter hvoraf de 4 findes på større og mindre øer i de to øgrupper Seychellerne og Mascarene nord og øst for Madagascar. De sidste 3 findes kun på Madagascar, d.v.s. at netop den art denne artikel drejer sig om er også indført til en del andre øer i det indiske ocean, især i ovennævnte øgrupper, desuden til Sct. Helena ud for

Vestafrika og formodentlig også andre steder. Det er dog ikke helt problemfri sådan at indføre nye arter. På nogle af øerne i Seychellerne hvor den endemiske Seychellervæver (*Foudia sechellarum*) findes er der set krydsninger mellem den og Madagascarvæver, bl.a. på øen Aride er det iagttaget at en hun af Seychellervæver opholdt sig i selskab med en flok Madagascarvævere, og hun fik i alt fald 2 unger med en han af disse.

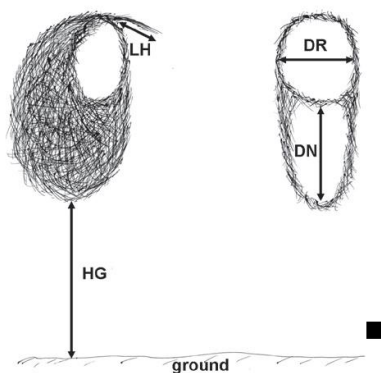
<1,0 af Charles J. Sharp
0,1 af SA 2.0 >

Den træffes mest i halvåbne landskaber, i nærheden af sumpområder og vandløb. Yngletiden er fra oktober til maj, og her

bygger hunnen reden af græsstrå, lavt i buske eller træer, hvor græsset flettes ind i kviste. Højt oppe på siden af reden er der et indgangsrør, som er overdækket af græsstrå. Der lægges oftest 3-4 æg pr kuld, de udruges på 13 dage og ungerne forlader reden efter ca. 3 uger, og mades i yderligere et par uger. Til opmadning af ungerne tager de en hel del insekter, ellers består deres føde mest af græsfrø, det sker dog at de kommer i større flokke og kaster sig over rismarkerne, når risen er ved at være moden.

På selve Madagascar er den betydelig mere talrig end de to arter som er endemiske. En større undersøgelse for 11-12 år siden i en nationalpark, hvor man undersøgte 368 reder af Madagascarvæver og 7 reder af Rød Væver (*Foudia omissa*). Nogle af disse oplysninger afviger lidt fra de generelle oplysninger der ses herover. Rederne blev opmålt, både hvad angik omkreds, højde over jorden m.v. Rederne blev nærmest bygget i 4 etaper, hvor hannen tog sig af de første 2, så tog hunnen som oftest over og byggede reden færdig. En del hanner hos begge arter, havde meget

travlt og nogle af dem havde 2 eller 3 hunner. Madagascarvæverne lagde op til 5 æg, medes ingen af hunnerne hos Rød Væver lagde mere end 3 æg. Rugetiden var fra 13-17 dage og ungerne forlod allerede rederne efter 13-15 dage. (Bortset fra et par billeder ikke mere fra denne undersøgelse i denne omgang).

Som volierefugl: Om vinteren går de fint sammen med andre fugle inde i en voliere, og de klarer sig fint ude i en voliere om sommeren. I yngletiden bør de gå alene i en mindre voliere, da hannen kan være aggressiv over for mindre fugle. De kan dog sagtens gå sammen med andre fugle,

især vævere og spurve, eller fugle af samme størrelse, hvis volieren har en vis størrelse, vel til plantet og med nogle hjørner og kroge, hvor de kan have deres egne territorier. Man skal dog undgå fugle med rødt i fjerdragten, for det vil hannen normalt ikke tolerere. Der skal være en del græsstrå og eventuel lidt rødde til stede som de skal bruge til at bygge deres rede af. Af foder skal de have en god frøblanding, som i yngletiden også serveres i spiret form. Halvmodent græsfrø, grønt, frugt. Til opmadning æggefoder, universalblanding og en del levende foder som myrepupper, melorme, fluelarver m.v.

Barabands Parakit

Polytelis swainsonii
(Desmarest, 1826)
Kristian Saugbjerg
Andersen, Borbjerg
Fotos fra Wikipedia
< 0,1 af Gunjan Pandey
1,0 af JJ Harrison >>

Den kommer fra det indre af New South Wales samt den nordligste part af Victoria omkring Murray floden. I New South Wales træffes de i vintermånederne ofte langs Castleragh floden og andre floder mod nord, medens de i yngletiden, hovedsageligt træffes i Murrumbidge floddalen fra Canberra og vest på til Hay.

Den foretrækker altså at leve i nærheden af vandløb (hvilket vel ikke er så mærkeligt når man tænker på de ofte ret lange tørkeperioder der er i Australien), men også i områder hvor der er en del træbevoksning, som hovedsageligt består af diverse eucalyptus træer. Disse træer klarer sig også bedst i vandrige omgivelser. Når man drager lidt væk fra floderne og længere ind i landet, så afløses træerne i området omkring Hay bl.a. af saltbuske m.v.. Længere mod øst er der masser af åbent græsland, med større eller mindre lunde af træer omkring vandhuller m.v. Her er de ikke så stærkt knyttede til floderne som længere mod vest.

I dens trods alt ret begrænsede udbredelsesområde er den forholdsvis almindelig, og i nogle områder almindelig. Ser vi tilbage i århundredet, så blev bestanden fra 1920'erne og fremover reduceret så kraftigt, at det nok var lige før man kunne begynde at frygte for dens beståen. Der blev indfanget en del til os fugleholdere, men det var dog kun i mindre omfang, at dette påvirkede bestanden. Det var der i mod farmernes kamp mod kaniner og Rosakakaduer, som åd deres afgrøder. De udlagde derfor gift i store mængder, og uheldigvis gik det også hårdt ud over mange andre dyr og fugle bl.a. Barrabands parakit. En stor del af området de lever i havde været "under plov" i mange år, visse steder endda ret intensiv, så biotoperne ændredes efterhånden en del, hvilket også indvirkede på bestanden. Det hele rettede sig dog efterhånden, og i starten af 1950'erne var den ikke længere i fare for udryddelse, og da man ikke regnede med at landskabstyperne ville forandre sig væsentlig fremover, kunne det kun gå fremad. Dette har vist også holdt stik langt hen ad vejen.

Barabands parakit er i dag totalt fredet.

Udover året ses de oftest i mindre flokke. Sammensætningen af disse flokke ændrer sig dog lidt i løbet af sæsonen. Udenfor yngletiden ses de oftest i blandede flokke af voksne og ungfugle af begge køn. Når foråret nærmer sig bliver flokkene væsentlig mindre, hvilket nok bl.a. skyldes

at ungfuglene får at vide, at de fremover må klare sig på egne vinger, og det må gerne være i et andet område end der hvor mor og far har deres seng og bord.

Omkring september forsvinder hunnerne ind i redehullerne og så er hannerne alene, de søger så sammen og ses ofte i flokke på op mod 30 eller flere fugle. Der har været lidt diskusion om disse flokke af hanner, udelukkende består af ikke ynglende hanner (et naturligt overskud af hanner), eller hvorvidt der også indgår ynglende hanner. Hen mod slutningen af yngletiden ser man igen mindre flokke på 2-3 par af voksne fugle, samt en flok på måske 8-10 ungfugle.

Barrabands er mest aktive i de lidt mere kølige timer om morgenen og sidst på eftermiddagen. De ses ofte på jorden hvor de leder efter frø af græsser og andre planter, eller i trætoppene hvor de æder blomster. De drikker ligeledes morgen og aften, og her søger de ofte ned til floden, en 2-3 stykker ad gangen. De sætter sig ofte på en sandbanke eller lignende og drikker skyndsomt, hvorefter de returnere tilbage til træerne. I de varme timer midt på dagen kan de sidde ubevægelig i skyggen i flere timer, det sker dog at de af en eller anden grund, letter for at flyve nogle hundrede meter ned langs floden og sætter sig i et andet træ. De er normalt meget rolige når de søger føde, og flyver blot op det nærmeste træ, hvis et eller andet forstyrrer dem. Så snart roen er genoprettet flyver de ned igen. Søger de føde i områder, hvor der kun er få eller ingen træer, så er de meget mere vagtsomme.

Deres føde består af frø af mange forskellige planter, bl.a. diverse græssorter men også fra planter som er tæt beslægtede med dem vi kalder for hejrenæb, sneglebælg, svinemælk, hyrdetaske, brændenælde og noget som frit oversat fra engelsk hedder byggræs. De tager desuden også frø fra acaciaer, samt frugt, bær, nødder, nectar og blomster, når der er sæson for disse ting. Efterhånden som der er blevet mere landbrug i området, har de også lært at her er der føde at finde, i form af spildt korn omkring laderne. Her søger de ofte føde i selskab med andre parakitter.

At en del af bestanden i vintersæsonen trækker mod nord er måske et fænomen, som først er opstået i dette århundrede. Man har i alt fald ingen oplysninger af ældre dato om Barrabands i disse områder, ej heller er der indsamlet skind her. De har vel altid trukket lidt rundt, men

mod nord har man de første iagttagelser fra vinteren 1931, og igennem de næste 20 år steg antallet af trækkende fugle markant. Det er dog ikke nær alle fugle der tager på vinterferie, en stor del af bestanden forlader ikke Murrumbidge floddalen. I løbet af 1960'erne var der nogle år, hvor der ikke blev iagttaget træk mod nord, i disse år søgte de derimod længere sydpå.

Yngletiden er fra september til december, og de har deres reder i huller i grene eller i selve stammen på træer, oftest eucalyptustræer som står tæt op af floderne, og oftest i nogen højde over jorden. De lægger oftest 4-5 æg på det ofte lidt trøskede bundlag i redehullet. Hunnen udrunder disse æg på 20 dage. Hannen mader hende 2-3 gange om dagen. I den første uges tid, efter at ungerne er klækket, mader han stadig hunnen når hun forlader reden og hun fodrer så ungerne. Herefter går han i reden og hjælper med til at mada ungerne. Ungerne forlader reden efter ca 40 dage, de mades fortsat af forældrene i et stykke tid.

Der gik en del år inden den blev kom til Europa. Det skete første gang i 1867, da den blev importeret til London. I de følgende år kom der flere til og den var i Berlin i 1876.

Det første opdræt fandt formodentlig sted i Frankrig, enten i 1881 eller 1883. Hvilket opdræt der kom først skal jeg ikke dømme om, men der var nogle som allerede i forrige århundrede mente, at det vist nok var det fra 83 som var mest sandsynlig, her blev der sat et par til salg som "havde ynglet". I England blev den første gang opdrættet i år 1900, af C.D. Farrar der var præst i Yorkshire. Jeg har ikke lige her og nu kunnet finde noget om hvornår det tyske førsteopdræt, men jeg har årstallene fra en del andre lande. Indien i 1912; Australien i 1937; New Zealand i 1939; USA omkring 1940 og Belgien i 1949. Det danske førsteopdræt fandt sted i 1956 af Aage Madsen, Skovbo ved Viborg. Siden er den opdrættet rigtig mange gange, og så opstår der som oftest mutationer. Der sker så meget på den front i disse år, og det kan jeg slet ikke følge med i. Så det skulle slet ikke undre mig om der sidder en hel del rundt omkring. Jeg ved blot at der i 1986, var udstillet en isabel form i Australien. En opdrætter i Tjekkiet, fremavlede i 1993 en han med en gulgrønlig fjerdrag, hvor den normalt er grøn. I årene 1994-97 er hannen blevet sat på forskellige naturfarvede hunner, uden at det gav resultat.

I Tjekkiet er der fremavlet nogle fugle der var lidt lysere, men da de aldrig er blevet fuldvoksne ved man ikke om der er tale om en isabel. Mutationer hos barrabands er: lutino, rec. cinnamon (isabel), broget, oliven (mørkfaktor), turkis (pastelgrøn), ino (fallow). Der er vist ingen blå.

Klippegræsparakit

Neophema petrophila (Gould, J., 1841)

Kristian Saugbjerg Andersen, Borbjerg

Denne græsparakit som vi ikke rigtig kender noget til, er nu blevet opdrættet i Loro Parque. Den stammer jo fra Australien, som ikke tillader indførelse af dyr eller planter, og ej heller tillader eksport.

Der kan dog i særlige tilfælde, opnås tilladelse til udførsel.

Loro Parque fik to par, og i alt fald det ene par, fik unger. 2 af disse blev selvstændige. Efter nogle måneder gik parret igang igen. Der var en ting som undrede mig lidt. Det var at ungerne var henholdsvis 16 og 18 dage gamle, da de blev ringmærket.

Der var en udførlig omtale af opdrættet i Dansk Fuglehold, nr. 5/2025, så det vil jeg ikke komme nærmere ind på her, men i stedet fortælle lidt om den fra naturen.

Beskrivelse

Pandebånd til øje mørkeblåt, svagt kantet med lyseblåt, inklusive omkring øjet og på tøjlerne; resten af hovedet og oversiden brunlig olivengrøn, den er grålig på brystet og som går over i gult på resten af undersiden; svingfjer er blålige; halefjer er mørk blålig olivengrøn, med gullige yderfaner. Hunnen er mattere.

Ungfugle mangler pandebånd, og er hvidlige omkring øjet.

Længde og vægt: 22 cm; 47–54 g.

I bestanden længst mod øst forekommer der lidt mørkere fugle, som man på et tidspunkt betragtede som en underart. Men forskellen er ikke så stor, så nogle regner den ikke med mere. Det er der lidt uenighed om dette. Cornell (HBW) regner den ikke med. I den danske navne over alverdens fugle er den med, og har navnet: **Flinders Range-græsparakit** *Neophema petrophila zietzi*.

Fra naturen

Den lever i kystnære egne og øer i det vestlige og sydvestlige Western Australia, samt det centrale og østlige South Australia.

Den ses i kystklitter, mangrover, på saltflader, i busklandskab, Casuarina-skov, brakvandsrender og i klippefyldte områder langs kysten og på kystnære øer.

Den betragtes som en standfugl, men udenfor yngletiden spreder den sig rent lokalt til andre øer og kystområder; på Kangaroo øen er klippegæsparakit kun til stede i januar-maj.

Den lever af frø og frugter fra græsser, buske og mange forskellige planter; den har også været kendt, for at komme ind på marker for at tage spildt hvede.

Foto: Af Bradford G. Jones hos Wikipedia

Den yngler normalt fra aug-dec, i sjældne tilfælde helt til februar; nogle gange har de to kuld. Den bygger rede i sprækker i lave klipper, i klippevæge eller under

Klippefrem-

spring, på småøerne er det hovedsageligt i revner/huller i kalksten, hvor indgangen ofte er skjult bag et tæppe af vegetation; på ét par steder blev andre fugles reder brugt, det var bl.a. kilahalet skråpe *Ardena pacifica* og fregatstormsvale *Pelagodroma marina*.

Et kuld består af 4-5 æg; som udruges på ca. 18 dage; ungerne forlader reden efter ca. 30 dage.

Status i naturen

Den er ikke truet; generelt er almindelig. Der er tilsyneladende hul i udbredelsesområde ved Great Australian Bight; det tilskrives fraværet af egnede redepladser. Desuden er redeområder på fastlandet sårbare over

for plyndring af rotter, ræve, varaner og katte, så alle de seneste yngleoptegnelser har været fra småøer ud for kysten.

Den har været opdrættet i Europa tidligere

Klippegræsparakit har været i Europa enkelte gang før. Tilbage i 1879 havde Karl Russ fra Tyskland, det første opdræt uden for Australien. I midten af 1960'erne havde R. Burkardt, Schweiz 2 par, men han opnåede dog ikke opdræt.

Bevaringen af gulnakkede amazone på Guanaja skrider godt frem

På Guanaja Island, Honduras, blev der kun registreret 323 gulnakkede amazoner *Amazona auropalliata* i 2018. Gulnakkede amazoner er vigtige frøspredere, der er i stand til at genplante store landområder. De har således et gensidigt fordelagtigt forhold til de endemiske fyrreskove i Guanaja. De største trusler mod deres eksistens er i øjeblikket ulovlig handel, klimaændringer og skovrydning.

Organisationen "Green Island Challenge Guanaja" arbejder på at beskytte og bevare denne art og har stor succes med dette endemiske forsøg: den opnår nu en gennemsnitlig succesrate med at beskytte 96% af rederne, mod illegale fuglefængere, hvilket gør det muligt for papegøjebeholdningen at stige til over 1.000 individer. Ifølge WPT blev næsten 50 unge fugle uafhængige i 30 overvågede redehuller i ynglesæsonen 2024/25.

Foto af Matt Edmonds på Wikipedia

Kilde: *Papageien nr. 10/2025*/Green Island Challenge

EURO

Industries A/S

TØJ OG VÆRNEMIDLER

Håndværkervænget 1 | Ramme | DK-7620 Lemvig
Maria tlf.: 25 66 69 00 | Pernille tlf.: 60 40 83 57

www.tojogvarnemidler.dk

- Arbejdstøj og profiltøj
- Sikkerhedssko og jobsko
- Værnemidler og personlig hygiejne
- Professionelle rengøringsartikler
- Logo transfers og broderi
- Markedsføringsmateriale og logodesign

Det her er Pernille, Morten og Maria

Vi er forhandler af:

- og mange flere...

Danmark duer for flere duer, men tyrkerduen har det svært, og turtelduen er næsten forsvundet

DOFs Net-nyt torsdag 6. november 2025

Ringduen og hulduen trives i det danske landskab, hvor føden af plantefrø er rigelig. Derimod går det tilbage for tyrkerduen og i særdeleshed for turtelduen, der er truet i Europa.

Tekst af Jan Skriver – Fotos fra Wikipedia

Efter år med markant fremgang har bestanden af ringduer i Danmark stabiliseret sig. Hulduen fortsætter sin fremgang fra de senere årtier, og det samme er tilfældet med klippeduen, stamformen til tamduen.

Derimod går tyrkerduen tilbage i Danmark, mens turtelduen er gået fra en status som sjælden til at blive en meget sjælden og truet fugl her i landet.

Sådan lyder de overordnede konklusioner og tendenser i den seneste afrapportering fra Danmark til EU, når talen falder på duebestandene. De mange fugletællinger, som frivillige i DOF BirdLife udfører, danner grundlag for den rapportering, som danske miljømyndigheder foretager hvert sjette år til EU-Kommissionen.

Det skete i 2013, 2019 og senest i oktober 2025 i form af en rapport udarbejdet af DCE, Aarhus Universitet, med DOF BirdLife som medforfatter og leverandør af aktuelle og historiske data om Danmarks fuglearter.

Flere huller til hulduer

- Den største fremgang hos de danske duebestande står **hulduen** for. Formentlig hænger fremgangen sammen med den kendsgerning, at andelen af naturskove med gamle, hullede løvtræer er øget. Hulduen yngler, som navnet antyder, ofte i huller i træer samt i redekasser, som der er opsat flere og flere af i danske skovområder de senere år. Endelig har det vist sig, at hulduen i flere landsdele er flyttet ind i bygninger og bunkers fra 2. Verdenskrig langs med kysterne, så den på den måde har taget nye yngleområder i brug, siger Knud Flensted, der er biolog i DOF BirdLife.

Huldue
– af MPF

Ikke så ringe at være ringdue

Ringduen er Danmarks mest udbredte og almindelige due. Den har været i fremgang siden 1980'erne, men nu er bestanden stabil på et temmelig højt niveau.

Ringdue – Af I, Snowmanradio

- Ringduen har været begunstiget af flere frugtbare år med olden, egens agern og bøgens bog, i skove skove og byområder, hvor duerne i lange perioder primært lever af bog.

Også de seneste årtiers reduktioner i jagt-tiden har været en faktor for bestandens fremgang. I dag må ringduen kun jages i tre måneder fra 11. november og ikke som tidligere, hvor det var tilladt danske jægere at skyde ringduer allerede fra 1. august, siger Knud Flensted.

Ringduen har i stor stil formået at flytte ind i haver, villakvarterer og

storbyer, hvor den ofte lever i et tæt naboskab med mennesker, hvilket har øget artens livsrum betragteligt. For 100 år siden var ringduen primært skovens sky due.

Tamduens stamform er talrigere

Klippeduen, der især yngler i storbyer og industriområder, men også i et vist omfang i råstofgrave og på Stevns Klint, er også gået frem.

I Danmark stammer bestanden fra forvildede tamduer, der har etableret sig i det fri for mere end 100 år siden. Klippeduen kan notere en mindre fremgang siden Danmarks seneste EU-rapportering i 2019, men fremgangen kan bero på det forhold, at ornitologer er blevet mere opmærksomme på at rapportere denne lidt oversete ynglefugl i Danmark, påpeger Knud Flensted.

Klippeduen yngler ofte på og inde i bygninger, og her bliver arten i stigende omfang forhindret i at komme ind.

Klippeduer – af Andrej Dunn

Føden er knap for tyrkerduen

Tyrkerduens tidligere fremgang som dansk ynglefugl er vendt til en markant tilbagegang. Arten, der i 1940'erne indvandrede til Danmark og Vesteuropa fra yngleområder langt mod sydøst, trives bedst

i forholdsvis lysåbne by- og industriområder præget af bar jord og gerne i erhvervsområder på havne og nær foderstoffirmaer.

Tidligere var der i byerne og på landet mere spild af korn og foder, som tyrkerduen blandt andet lever af. I dag bliver der ryddet op og 'holdt rent', hvor tyrkerduerne tidligere kunne finde føde. Det er formentlig forklaringen på, at tyrkerduen viser en markant nedgående tendens i sin danske ynglebestand, siger Knud Flensted.

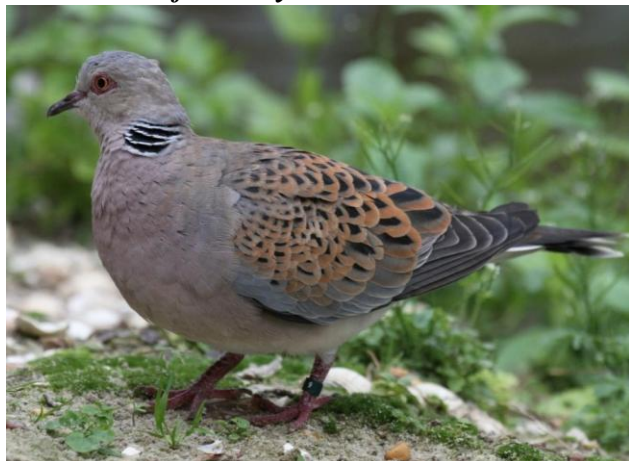

Tyrkerdue - Af Adrian Pingstone

Jagt og landbrug truer turtelduen

Den store nedtur blandt duerne står **turtelduen** for, om end den aldrig har været talrig i Danmark, der udgør artens nordgrænse. I 1990'erne yngede op imod 110 par i Danmark, men de senere år har kun ganske få par ynglet i den danske natur.

Turteldue- Af Shelley Abbott

- Mange steder i Europa er turtelduen gået markant tilbage de senere årtier. Intensiv jagt i Syd-europa under artens træk, menes sammen med en ændret landbrugsdrift, til intensiv dyrkning med monokulturer, at være årsager til artens tilbagegang.

Turtelduen er knyttet til åbent landskab med mange læhegn og små lunde. Den trives ikke med store ensartede markflader, siger Knud Flensted.

Duernes status i Danmark kan dokumenteres på både kort og langt sigt i kraft af DOF BirdLifes Projekt Punkttællinger, der gentages systematisk år efter år.

Disse tællinger har været gennemført to gange hvert år siden 1975, en om vinteren og en i fuglenes yngletid.

Yderligere oplysninger:

Knud Flensted, biolog DOF BirdLife

Tlf. 21 24 22 75

En tilføjelse ang. hulduer i Borbjerg

Ikke langt fra hvor jeg bor, går der en vej hen til, hvor der en gang lå en stor gård. der er en alle af nogle meget gamle træer, på begge sider og de er gamle, for jeg synes at de var store, allerede da jeg begyndte i skolen for snart 67 år siden.

En nabo der både er jæger, og som har udlagt en rigtig stor del af de marker, der hører til gården som fredsskov, havde lagt mærker til, at der var nogle duer, som ikke lignede de ringduer, han sommetider nedlagde et par stykker af. Han undersøgte det og var overbevist om at det var hulduer, som rugede i huller i de gamle træer. Der var en 5-6 par. For at være helt sikker, kontaktede han nogle erfarne DOF'er. De var ikke helt sikre, for når de dukkede op, forsvandt duerne inden de kom så tæt på at de kunne se dem ordentlig.

De kørte dog derud igen, og tog nogle kraftige kikkerter med. De parkerede lidt derfra, og fik udstyret stillet, hvorefter de kunne konstatere at det var hulduer.

Træerne er gamle, og efterrhanden måske ikke alt for stabile, så derfor er der nu også sat redekasser op nede i skoven, som starter kun et par hundrede meter fra den gamle alle.

KSA

Rosenduer sluppet ud i Mauritius

Rosenduer *Nesoenas mayeri* (Prévost, 1843) der er opdrættet i Jersey er igen blevet sat ud i naturen for at forbedre bestandens genetiske sundhed oplyser Jersey Zoo.

I år transporterede zoologisk have fire af duerne til Gerald Durrell Endemic Wildlife Sanctuary på Mauritius. Durrells fuglekurator Harri Whitford ledsagede fuglene på deres rejser, fodrede dem undervejs og hjalp dem med at falde til i deres karantænefacilitet.

Af Charles J. Sharp - Wikipedia

Velgørhedsorganisationen sagde, at takket være avl i fangenskab, udsætninger og genoprettelse af levesteder var antallet af lyserøde duer steget fra 10 til anslået 600 fugle i løbet af de sidste 40 år.

Af Eliane Küpfer – Wikipedia

Kilde: Talking Birds

Whitford sagde: "Da zoologiske haver nu holder rosenduer, der bærer så værdifulde gener, er det vigtigt, at vi fortsætter vores indsats med at avl og returnere fuglene.

"Projektet er et fantastisk eksempel på, hvordan zoologiske haver kan spille en afgørende rolle i at redde en art fra udryddelse."

Uruguay godkender udryddelse af munkeparakitter

Uruguays regering er under hårdt pres fra landbrugssektoren på grund af milliontab i afgrødetab, har godkendt en ny nødplan for masseafgivning af parakitter ved hjælp af kontroversielle metoder som giftige lokkemad og klæbemidler. Ministeriet for Husdyr, Landbrug og Fiskeri afslørede et fempunkts-initiativ, der har trukket modstand fra miljøorganisationer og det nationale institut for dyrevelfærd, som argumenterer for, at metoderne vil påføre fuglene ekstrem lidelse.

En central del af strategien er inddragelsen af hæren i anvendelsen af kontrolforanstaltninger på grund af deres logistiske kapaciteter, især køretøjer med lifte, der er nødvendige for at nå rederne. Hæren vil anvende en giftig lokkemad blandet med fedt ved indgangene til parakitreder, der typisk er placeret i høje eukalyptustræer.

Det blev rapporteret at et dekret, der beskriver de godkendte kemikalier, er på vej. Planen omfatter at placere et stærkt klæbemiddel på rederne.

"Dette indebærer grusomhed, fordi dyret river sig selv i stykker og dør i forsøget på at befri sig selv," sagde Rita Rodríguez, miljørepræsentant i INBA's bestyrelse. Aktionerne er planlagt til at begynde øjeblikkeligt i departementerne Colonia, San José, Canelones og Montevideo med det formål at reducere bestanden inden den afgørende æblehøst i marts.

Planen er motiveret af det presserende behov for at afbøde betydelig økonomisk skade, forårsaget af at den meget store bestand af munkeparakitter som har plaget frugtavlere i årtier.

Den primære etiske indvending centrerer sig om giftige lokkemad, som i veterinær litteraturen beskrives som langsomtvirkende antikoagulationsmidler rodenticider. Disse forbindelser forårsager en langsom, smertefuld død over flere dage gennem massiv indre blødning, karakteriseret af rystelser, sløvhed og vejrtrækningsbesvær.

Foto fra Wikipedia - Af Lip Kee Yap – *Kilde: Talking Birds*

MEDLEMS-SERVICE

Foreningen har et lille lager af ringe, grenholdere og samlebind til Dansk Fuglehold. Det ligger hos formanden, og han har dem normalt med til vore møder, men ellers tag lige og ring til ham.

På lager er der et større lager af **farvede kunststof/plast-ringe**,

Samt enkelte **åbne aluminiumsringe**.

Af **grenholdere** har vi 2 forskellige størrelse på lager til rimelige priser og vi kan skaffe flere hvis du står og skal bruge et større antal.

Henvendelse kan ske til Søren Galmstrup på

tlf. 97 88 17 50 – mobil: 20 87 38 50

OBS

Lån af tænger til at lukke åbne aluminiumsringe med en diameter fra 2 mm op til 7,0 mm. samt ringsakse til at klippe alu- og stålringe.

OBS

OBS

Kristian Saugbjerg Andersen – 29 47 45 97

OBS

Bestyrelsen:

Formand: Søren Galmstrup

Fjordsidevej 6, 7660 Bækmarksbro, Tlf.: 97 88 17 50 / 20 87 38 50

E-Mail: galmstrup.s@ny-post.dk

Næstformand: Dorthe Sloth Bäck

Emil Reesensvej 76, 7500 Holstebro, Tlf. 97 40 76 76 /61 13 00 76

E-Mail: SB20@webspeed.dk

Kasserer: Klaus Johansen

H. C. Lumbysvej 23, 7500 Holstebro, Tlf. 24 62 59 23

E-Mail: johansen.kma@gmail.com

Sekretær: Niels Pedersen

Engvej 6, 7660 Bækmarksbro – Tlf.21 63 42 66

E-mail:engvejniels@gmail.com

Bestyrelses Medlem: Søren Nielsen

Glentevej 17, 7600 Struer – Tlf. 42 66 38 03 –

E-mail: nielsen7600@youmail.dk

Red.: Kristian Saugbjerg Andersen

Majgårdvej 12, Borbjerg, 7500 Holstebro, Tlf.: 29 47 45 97

E-Mail: krisauand@gmail.com

1. Best. Suppleant: Knud Erik Krøjgaard

Tvedvej 11 7490 Aulum, Tlf. 20 35 31 39

E-mail: k.e.kroejgaard@mail.dk

KØB-SALG-BYTTE

AF

ALLE ARTER INDENFOR TROPEFUGLE,
FRUGT OG INSEKTÆDERE,
PARAKITTER OG PAPEGØJER.

FORHANDLING AF AVES LORIFODER,
DET BEDSTE FODER PÅ MARKEDET.

VI FØRER OGSÅ ET BREDT SORTIMENT AF
NATURAL KVALITETSFUGLEFRO.

KOM OG BESØG OS, SE VORT UDVALG I
TROPEFUGLE, FISK OG DYR.

ARNFRED MADSEN
VESTERVIGVEJ 32
7755 BEDSTED THY
TLF. 97 94 57 84
MOBIL. 20 85 76 84

Afsender: Nordvestjydsk Fugleforening, Majgårdvej 12, 7500 Holstebro

Frøblandinger fra Meldgaard

Kalk og Gødning

Undulatblanding :

Til

Tropeblanding :

Vestjyllands laveste priser

Kanarieblanding :

Kurts parakitbl. med/uden solsikke - Mejselbolde og Nøddebolde.

Vildtfugleblandinger fra Elite Valsemøllen eller solsikke

Volieretråd i forskellige størrelser

VI HAR ALT TIL...

- Hund
- Kat
- Hest
- Høns
- Vildtfugle
- Indefugle
- Gnavere
- Træpiller
- Spåner
- Hegn

HEGN og GROVVARER I/S

Viborgvej 227, Skave, 7500 Holstebro

Tlf. 97 46 81 22 / 28 96 81 22

www.hegnoggrov.dk - hegnoggrov@email.dk

Åbningstider: Mandag-Fredag: 10-17 – Lørdag: 9-12